

Vammaisneuvosto 30.10.2025

Lausunto Keski-Suomen hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitykseen vuodelle 2026

Vammaisneuvosto tiedostaa arviointimenettelyssä olevan Keski-Suomen hyvinvointialueen kriittisen taloustilanteen ja välttämättömien toimenpiteiden tarpeellisuuden. Säästöjä on välttämätöntä saada aikaan, mutta niin, ettei niillä vaaranneta keski-suomalaisien asukkaiden peruspalveluita. Vammaisneuvosto on ollut mukana arvioimassa hyvinvointialueen strategiaa ja päivityksen myötä sinne nostettu talousnäkökulma on parannus. Lakisääteiset palvelut on turvattava, mutta vammaisneuvosto kantaa huolta siitä, miten suuria muutoksia on suunnitteilla ei-lakisääteisiin toimintoihin. Näillä on suuri merkitys vammaisten arjessa, esimerkiksi omaishoidolla.

Sopeuttamistoimenpiteet:

Vammaisneuvosto kannattaa vuokrakiinteistöjen tarpeita vastaamattomista tiloista luopumista. Näillä saadaan talousarviossa merkittävää säästöä. Yhteiskäyttötilat (esimerkiksi kouluterveydenhuollon ja neuvola) ovat kannatettavia, kunhan tilat mahdollistavat sujuvan toiminnan. Tilojen käytön arvioinnissa on huomioitava esteettömyys ja vammaiset henkilöt.

Perhehoito on inhimillinen hoitomuoto niin ikääntyneille kuin vammaisillekin. Tästä kertyvä säästö saattaa aiheuttaa lisäkustannuksia muualla. Samoin omaishoidon myöntämisen perusteiden kiristäminen.

Sopeuttamistoimenpiteinä esitettyjen Äänekosken ja Jämsän kiirevastaanottojen aukioloaikojen supistaminen tarkoittanee pysymistä nykyisessä väliaikaisessa ratkaisussa eli klo 20?

Vammaisten päivätoiminnan kuljetuksiin sekä päivätoiminnan ostopalveluun suunnitellut vähennykset huolettavat vammaisneuvostoa. Päivätoiminnalla on suuri merkitys vammaisten arjessa.

Henkilökohtaisen avun peittävyys saattaminen vastaamaan maan keskiarvoa on yhdenvertaisuuden näkökulmasta hyvä asia vaikkakin aiheuttaa meillä muutoksia. Vammaisneuvosto toivoo tästä lisätietoa, erityisesti siitä mikä on henkilökohtaisen avun peittävyys jatkossa? Vammaisneuvosto esittää henkilökohtaisen avun omatuotantomallin laajentamista koskemaan koko hyvinvointialuetta.

Tässä taloustilanteessa palveluverkkomuutokset ovat välttämättömiä. Vammaisneuvosto toivoo, että jäävät palvelut pystyvät vastaamaan kasvavaan tarpeeseen esimerkiksi pidennetyillä aukioloajoilla sekä liikkuvilla palveluilla. Isot asiakasmäärät siirtyvät jo nyt ruuhkasiin sote-keskuksiin.

Näillä kommentailla vammaisneuvosto puoltaa hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitystä vuodelle 2026.